

Łódź, 14-09-2023 r.

WUOZ-ZRR.5140.287.2023.EC

ZAWIADOMIENIE

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków, działając na podstawie art. 22 ust. 2 i 24 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 840, ze zm.) oraz zgodnie z § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 56), zawiadamia o zamiarze włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków karty ewidencyjnej zabytku nieruchomego niewpisanego do rejestru zabytków, sporządzonej dla dworca kolejowego w miejscowości Kraski, usytuowanego na działce ew. nr 249/1 obręb Świnice-Osiedle, gm. Świnice Warckie, pow. łęczycki (opr. E. Cieślak, sierpień 2023 r.), a tym samym o zamiarze włączenia ww. obiektu do wojewódzkiej ewidencji zabytków województwa łódzkiego.

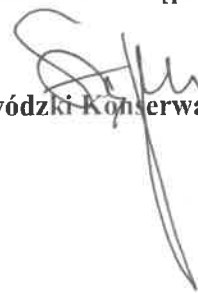
UZASADNIENIE

Budynek dworca kolejowego w Kraskach dotychczas nie podlegał ochronie konserwatorskiej. Zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ochrona zabytków, realizowana przez organ administracji publicznej, polega m.in. na podejmowaniu działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, a także zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków. Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zabytek to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Budynek dworca kolejowego w Kraskach niewątpliwie spełnia ww. kryteria. Jest komponentem magistrali węglowej łączącej Śląsk z portem w Gdyni zrealizowanej w okresie międzywojennym. Powstał jako element odcinka łączącego Herby Nowe ze stacją Inowrocław, zrealizowanego w latach 1928-1933. Dworzec został zbudowany w 1932 r. według projektu typu „II Herby Nowe-Inowrocław” opracowanego przez A. Kozaka na potrzeby tejże inwestycji. Budynek zachował się bez znaczących przekształceń w zakresie historycznej bryły, materiału budowlanego oraz funkcji. Jest to budynek murowany z cegły, otynkowany. Wielocłonową bryłę dworca tworzą części o zróżnicowanym wyglądzie i funkcji. Część północna (o funkcji mieszkalnej) założona na rzucie kwadratu z przylegającym ryzalitem klatki schodowej, piętrowa nakryta czterospadowym dachem. Część południowa (z funkcją obsługi podróżnych), na rzucie prostokąta z ryzalitem od wschodu oraz płytkim wspartym na dwóch kolumnach podcieniem mieszczącym wyjścia na perony od strony południowo-wschodniej, parterowa z dachem trzyspadowym. Dachy pokryte dachówką ceramiczną ułożoną w tzw. koronkę z ulokowanymi w połączeniach niewielkimi okienkami doświetlającymi strych o formie wolego oka. Gładkie elewacje budynku rytmizują prostokątne otwory okienne i drzwiowe wypełnione w dużym stopniu zachowaną historyczną stolarką otworową oraz wieńczy profilowany gzyms podokapowy. Budynek w Kraskach jest przykładem typowego projektu dworca PKP realizowanego podczas budowy magistrali

węglowej. Zachowany w zakresie historycznej bryły, materiału oraz funkcji, jest cenny zarówno w skali lokalnej jak i ponadlokalnej. Obiekt poza wartością historyczną i architektoniczną cechuje również wartość naukowa związana z rozwojem towarowego transportu kolejowego na terenie II RP w okresie 20-lecia międzywojennego, spełnia ustawowe kryteria pozwalające na uznanie go za zabytkowy, stanowi świadectwo minionej epoki, zaś jego zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną i naukową.

Aleksandra Stępień

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków

Otrzymują:

1. PKP S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie ul. Armatnia 14, 01-246 Warszawa
2) aa.

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Świnice Warckie

Sprawę prowadzi:

Elżbieta Cieślak – Starszy Specjalista Wydział Zabytków Ruchomych i Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Tel. (42) 638 80 06

Naczelnik Wydziału Zabytków
Ruchomych i Rejestru Zabytków

Karolina Kobjek

Starszy Specjalista

Elżbieta Cieślak